

Підготовка молоді до свідомого вибору професії

Основні етапи роботи:

1. Профорієнтація.
2. Профдіагностика.
3. Профконсультація.
4. Профадаптація.
5. Профвідбір.
6. Профінформація.
7. Професійне самовизначення.

Шкільний психолог покликаний забезпечити організацію профдіагностики – важливого способу глибинної оцінки і самооцінки особистості, прогнозування стану нахилів і поведінки, засобу професійного вибору і відбору.

Профорієнтація – це довготривалий, до певної міри незворотній процес оволодіння особистістю тою чи іншою професією, який включає три основні моменти:

- процес впливу соціального середовища на особистість, що формується;
- процес усвідомлення необхідності праці, пізнання конкретної сфери праці;
- саме перетворення праці за законами розвитку сьогоденної дійсності.

Допомогти молодій людині у свідомому визначенні свого місця в професійній структурі суспільства покликані і психологи, і педагоги, і соціологи, і медичні працівники. Психолого-педагогічна функція профорієнтації – це перш за все виявлення і формування інтересів, нахилів, здібностей школярів, визначення шляхів і умов ефективного управління їх професійним самовизначенням. Також це – формування професійних намірів у відповідності з інтересами і потребами конкретного регіону у кадрах.

Профорієнтація повинна здійснюватися на всіх вікових етапах:

1. Емоційно-образний (діти старшого дошкільного віку).

Формування позитивного ставлення до світу професій, до людей праці. На цій стадії професії відомі дітям лише за назвами і деякими зовнішніми ознаками (форма одягу, манери поведінки, оцінка оточуючих людей).

2. Пропедевтичний (I-IV класи).

Розвиток інтересу до професії батьків, до найбільш масових професій.

Формування любові і сумлінного ставлення до праці. У молодших школярів ще немає підстав для здійснення серйозного професійного вибору, часто відсутні виражені інтереси і нахили. Вони легко змінюються на інші.

3. Пошуково-зондуючий (V-VII класи).

Формування професійної спрямованості при усвідомленні інтересів, здібностей, цінностей, які пов'язані з вибором професії і визначенням свого місця у суспільстві. В цих учнів можуть мати місце особливо раптові переміни в інтересах, що викликано істотним підйомом пізнавальної активності у цьому віці. Але саме в цьому віці можуть виникнути інтереси, які можуть мати вихід на професійну діяльність.

4. Формування професійної свідомості (VIII-IX класи).

Формування особистісного сенсу вибору професії, уміння співвідносити суспільні цілі вибору сфери діяльності із своїми ідеалами, уявлення про цінності зі своїми можливостями. На цьому етапі учень повинен вже реально сформулювати для себе задачу вибору майбутньої діяльності з урахуванням наявного психологічного і психофізіологічного ресурсів.

5. Період уточнення соціально-професійного статусу (X-XI класи).

Формування знань, умінь у визначеній сфері трудової діяльності. Це класи з поглибленою спецпідготовкою.

6. Входження в професійну діяльність (учні ПТНЗ, студенти спеціальних середніх і вищих навчальних закладів).

Поглиблена підготовка до професійної діяльності, формування досвіду життєдіяльності у трудовому колективі.

7. Переорієнтація. У випадку необхідності на іншу професійну діяльність з врахуванням попереднього професійно-соціального досвіду і індивідуальних можливостей.